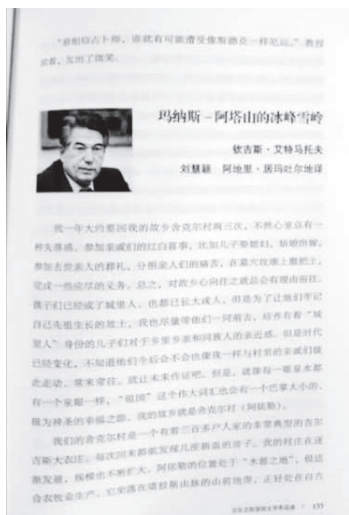

Жаратмандык

АЛА-ТООДОН ААЛАМГА КАРАЙ

«Дүйнөлүк адабият» аталган кытай журналы кыргыздын атактуу жазуучуларынын айрым чыгармаларын жарыялады. Басылма орун берген Чыңгыз Айтматовдун «Манас-Атанын ак кар, көк музу», Мар Байжиевдин «Кара курт» жана Султан Раевдин «Ит жашоо» аңгемелеринин алкагынан ары үч жазуучунун ааламына абай салганга аракет кылдык.

ЧОКУНУ КӨРҮП ЧОҢ СӨЗ КАЛТЫРГАН АЙТМАТОВ

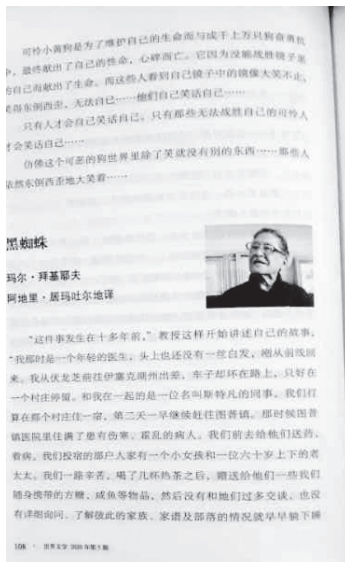
1975-жылы Улуу Жеңиштин 30 жылдыгын белгилээрдин алдында СССРдеги сыялуу, сыймыктуу «Огонёк» журналы менен биздеги белгилүү «Кыргызстан маданияты» гезити Чыңгыз Айтматовго согуш тууралуу очерк жазууга буйрутма-сунуштама жолдошот. Балалыгы оттуу жылдарга оң келгенине, согуш темасында жазып жүргөнүнө карап ошол кездердеги башынан өткөргөндөрүн, калктын кыяпатын жеңүүгө жеткирген кошумчасын баяндап бер дешет. Чыңгыз Айтматов башында андайды жазуудан

баш тартат. Айнып жүргөнү менен бир күнү Шекерге баратып Жамбылдан бери Манас - Атанын кош чокусун көрүп эле көп нерсени эскерип, көңүлүндө бышырып, айтчу сөзү арбын экенин түшүнөт. Ошентип жашоосунун башталыш үзүмүн, бала Чыңгызга байырлаш болгон шекерликтерди, ошондогу сезим-туюмун тизмектеген «Манас - Атанын ак кар, көк музу» пайда болгон.

Басылмалар шаштысын алып атып аягына чыккан чыгарма «Кыргызстан маданиятынын» 1975-жылдын 1-майындагы санына, «Огонёктун» №19 сандуусуна чыгат. «Огонёк» ошол жылдагы эң мыкты очерк катары жазуучуга сыйлык тапшырат.

177 тилге оодарылып, 100 миллиондон ашуун нускада 128 өлкөдө китептери чыккан Айтматов кайсы бир кезде марати тилине которулган чыгармасын карматышканда бул кайсы өлкөнүн тили экенине түшүнбөй көпкө сураштырган дешет. Көрсө Индиянын көптөгөн этносторунун бири, аларда кичи эл саналган 20 миллиондой гана (!) калк сүйлөгөн тил экен. Кытайда болсо Айтматовдун чыгармаларын 60-жылдардан тарта эле которуша башташкан. Бүгүнкү күндө Кытай Чыңгыз Айтматовдун бардык романдарын өз тилине которгон жалгыз өлкө болуп саналат.

КӨЗҮ АЧЫКТАРГА КҮЛГӨН БАЙЖИЕВ

Айтматовдой эле билингвист-жазуучу аталган Мар Байжиевдин «Кара курт» аңгемеси 1958-жылы жазылган. Кайгылуу согуш жылдарын юморлуу сүрөттөп, «көзү ачыктын» көпчүлүктү алдап көмөчтөрүн жыйнап, ага ишенбеген баш каарманды да качан, эмнеден өлөөрүн болжолдоп, ага ишенбейин десе да ички сезими ийилип, акыры өлүмүн күтүп кыйналып жашап калган аны мал алып келмекчи болуп барып Казакстандын талаасынан кара курт чагып ал-

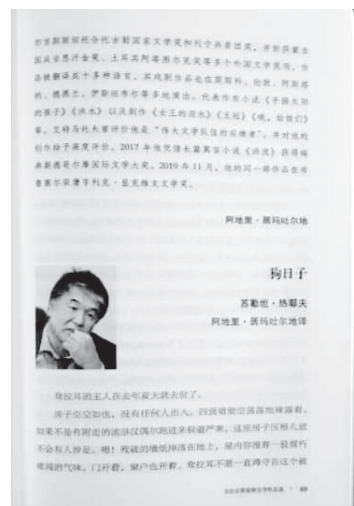

ганын, «өлгөнүм ушул экен» деп калганда курт чаккан чыпалагын кыя чаап жанындагылар аман алып калганын, «эми өлбөй калдымга» өткөндө «жамандыгың али алдыда» деген кеп кайрадан жыга чаап салганын, «кара курттун качан чагаарын күтүп» кыйналбай аны кармап өзүнө өзү уусун сайдырып, акыркы саатын күтүп жатканын, кокусунан дарыгер барып калып өлүмдөн арачалап алганын, анан анын кара курттан өлбөй эле сексенден артып жүрөгү кармап бу дүйнөдөн кайтканын айтып берет.

Драматург катары да күчтүү Мар Байжиевдин пьесалары Россия, Латвия, Литва, Эстония, Грузия, Азербайжан, Украина, Молдавия, Өзбекстан, Казакстан эле эмес, Германиянын, Польшанын, Румыниянын, Австриянын, Венгриянын, Швециянын, Канаданын, Финляндиянын театрларында да ойнотулган. Ал Антон Чехов менен Жан Коктоунун пьесаларын которуп, Уильям Шекс-

пирдин «Антоний жана Клеопатра» трагедиясын кыргызчалатып сахнага койгон.

“КҮН КАРМАГАН БАЛАДАН” БАШТАЛГАН

1989-жылы Кыргызстан Ленин комсомолу сыйлыгына татыган Султан Раевдин «Күн кармаган бала» повести 1993-жылы Пекинде «Улуттук адабият» басмаканасы тарабынан кытай тилине которулуп, басылган болчу.

Эл жазуучусун 2002-жылы Улуу Британиянын ханышасы Елизавета II жогорку деңгээлдеги иш-чаралардын бирине мейман катары чакырганын, ага дүйнө жүзүнөн саналуу гана адамдар катышканын, төрт жылдан соң анын «Акыркы керээз» спектакли Англияда коюлуп, BBC каналында көргөзүлгөнүн билебиз.

Үч жыл мурун Султан Раевдин «Топон» романы Швецияда өткөн дүйнөнүн 38 өлкөсүнөн 1600 акын-жазуучу катышкан эл аралык адабий конкурста биринчи орунду алгандыгы да белгилүү.

Жаркынай ЭРГЕШБАЕВА

Улуттук банк эскертет!

ЭЛЕКТРОНДУК КАПЧЫК ЭЭЛЕРИ ЖАНА МОБИЛДИК ТИРКЕМЕЛЕРДИ КОЛДОНУУЧУЛАР ИДЕНТИФИКАЦИЯ ЖОЛ-ЖОБОСУНАН ӨТҮҮЛӨРҮ ЗАРЫЛ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы токтомдорунун талаптарына ылайык 2020-жылдын 1-октябрынан тартып идентификацияланбаган электрондук капчык ээлери жана төлөм уюмдарынын (уюлдук байланыш операторлору) агенттеринин мобилдик тиркемелерин пайдаланган идентификацияланбаган колдонуучулары тарабынан төлөмдөрдү жүргүзүүгө тыюу салуу ченемин күчүнө кирет.

Ушуга байланыштуу Улуттук банк 2020-жылдын 1-октябрына чейин идентификацияланбаган электрондук капчыктардын ээлерин жана агенттердин мобилдик тиркемелеринин идентификацияланбаган колдонуучуларын идентификация жол-жобосунан өтүү зарылдыгы тууралуу эскертет.

Идентификация жол-жобосунан өтүү үчүн идентификацияланбаган электрондук капчыктардын ээлери жана/же агент-

тердин мобилдик тиркемелеринин идентификацияланбаган колдонуучулары коммерциялык банкка/төлөм уюмуна же анын агентине (тиешелүү уюлдук байланыш операторуна) кайрылып, өзү келип паспорттун көрсөтүү менен же сүрөттү салыштырып текшерүү же болбосо видео-байланышты колдонуу менен аралыктан идентификациядан өтүүсү зарыл.

2020-жылдын 1-октябрынан тартып идентификацияланба-

ган электрондук капчыктардын ээлери жана агенттердин мобилдик тиркемелеринин идентификацияланбаган колдонуучулары боюнча бардык финансылык операциялар токтой тургандыгын белгилейбиз. Ошол эле учурда капчык ээлери/колдонуучулар үчүн аралыктан идентификациядан жана верификациядан өтүү үчүн өздөрүнүн электрондук капчыктарына/агенттердин мобилдик тиркемелерине кирүү, жеткиликтүү маалыматты колдонуу, ошондой эле өздөрүнүн электрондук капчыгындагы/телефондун өздүк эсебиндеги балансты байкап туруу мүмкүнчүлүгү сакталат.

Улуттук банк бардык суроолор боюнча тейлеген коммерциялык банкка/төлөм уюмуна, төлөм уюмунун агентине (уюлдук байланыш оператору) кайрылууну сунуштайт.

Улуттук банктын басма сөз кызматы

Балалыктын баёо дүйнөсү

САКТАП КАЛДЫҢ ШУМ АЖАЛДЫН ООЗУНАН, ӨМҮР БЕРДИҢ КАГЫЛАЙЫҢ, БИР ТУУГАН!

Бир туугандын биримдигин бузган бейишке кире албайт.
(Хадис)

Акматтын ата-энеси иштеринен акы төлөнбөгөн эмгек өргүүсүн алып, үй-тиричиликти да мурдагыдай көңүл бөлбөй, тынымсыз ооруканага каттап жатышты. Себеби, көкүрөк күчүгү Айнура ооруп калган эле. Анын оорусу күчөп, ага тез арада кан керек болду. Дарыгерлер да наристе кыздын өмүр гүлүн соолутпай сактап калуу үчүн таза кан керек дешип, ата-энесинен кан алуудан баш тартышты. Айлалары куруган ата-эне Акматтан кан алууну чечишет. Аксатты да коркутуп албайлы деген ата-эне алдын ала Акмат менен сүйлөшүшөт. Акмат карындашы Айнурага кан берүүгө ошол замат эле макул болот. Ооруканага барып, карындашына кан берген Акмат уктап калат. Бир оокумда уйкудан ойгонгон Акмат, жанында отурган апасынан:

- Апа, мен өлгөн жокмунбу? – деп сурайт.
- Эмнеге мындай жаман сөз айттың? – деп апасы чочуп кетет.
- Мен, Айнурага канимды бербедимби... – Акмат таң кала апасын карады.

- Жок, чырагым, эми сен да жашайсың, карындашың да жакшы болуп кетет. Сен, бөбөгүңдү арбаган ажалдын кызыл чогуң өчүрүп, ажал оозунан арачалап аман алып калдың... Аман калуусу бир Жараткандын колунда эле, сенин бир туугандык наристе тилегинди жараткан кабыл кылып, ажал менен арбашкан Айнураңдын үмүт отун жандырып, өмүрдүн гүл дүйнөсүнө жол ачтың, – деп карегинен куюлган кубанычтын көз жашын куюлта эне уулун көкүрөгүнө бекем кысты.

Кан бергенде өлөм го деп түшүнүп, бирок, карындашынын өмүрүн, ден соолугун өз жанынан артык көрүп, эч ойлонбой макул болгон, жан дүйнөсү таза, боорукер уулун бооруна кыскан эне карегинен куюлган ысык көз жашын бир топко чейин токтото албады.

Кандай болгон күндө да, наристенин жан дүйнөсүн, аруу сезимин эч нерсе менен алмаштыра албайсың... Мүмкүн ар бир адам өзүнүн жакындары үчүн өз өмүрүн курмандыкка чалууга даяр болсо, анда, адамдар Жараткан берген өмүрлөрүн башкача өткөрүшмөк беле...

Бактыбек ИМАМАДИЕВ

КЫРГЫЗ БАНКЫ

